atrodo, 1655-1661 m. rusų invazijos metu, ant išlikusios šiaurinės sienos statytas kitas pastatas. Kadangi darbų sauga neleido šio mūro visiškai ištirti, buvo iškastas tik šurfas prie rytinės mūro sienos. 4,4 m gylyje aptiktos dviejų rąstų liekanos. Rąstų storis siekė 20 cm, ilgis - apie 30 cm. Jie gulėjo lygiagrečiai, 26-28 cm atstumu vienas nuo kito. Virš rąstų buvo 3-5 cm storio degėsių sluoksnis. Rąstai gulėjo ant stambokų akmenų. Atrodo, kad rąstai ir degėsiai yra buvusių medinių grindų liekanos. Akmenys gulėjo ant 5-8 cm storio smulkių griuvenų sluoksnio. Po juo buvo įžemis - žvyras. 0,4-0,5 m atstumu į rytus nuo mūro rytinės sienos atidengta beveik vien iš akmenų mūryta 1,2-1,4 m pločio siena. Viena sienos pusė jungta skiediniu, o kita pusė, buvusi prie pastato sienos, jungta moliu. Pastaroji, matyt, skirta saugoti pastatą nuo drėgmės, nes jo grindys buvo žemiau buvusio žemės paviršiaus. Siekiant apsisaugoti nuo vandens, ir buvo išmūryta ši siena. Atrodo, kad šis metodas buvo taikomas retai, bent jau autoriui neteko anksčiau su tuo susidurti.

Jonas Genys

1991 METŲ ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI ŠILUTĖJE

Šilutė - archeologams mažai pažįstamas miestas, nors jos apylinkėse, dvaro laukuose, rasta 1 tūkst. ir ankstyvesnio laikotarpio radinių (žr. Lietuvos archeologijos atlasas. T. 1. V., 1974. P. 184; T. III. V., 1977. P. 121). Šilutės miesto istorijos pradžia siejama su XVI a., Šilokarčemos paminėjimu 1511 m.

1983 m. atlikti pirmieji žvalgomieji senamiesčio archeologiniai tyrinėjimai (V.Žulkus, J.Genys). Buvo nustatyti trys seniausi XV1-XVII a. gyvenviečių centrai, sietini su rašytiniuose šaltiniuose minima Šilokarčema,

Žibais, Verdaine. Tyrimo rezultatai liko nepublikuoti, o kultūrinių sluoksnių kartograma paskelbta A.Miškinio straipsnyje, skirtame senosios Šilutės raidai (Lietuvos TSR urbanistikos paminklai. V., 1988; pav. 2).

1991 m. vasarą archeologiniai tyrinėjimai Šilutėje buvo atnaujinti. Tyrinėta trijose vietose - buvusioje Šilokarčemoje (Klaipėdos g. 1), sklype tarp buv. Šilokarčemos ir Žibų (tarp Lietuvninkų, Eglių, Vytauto g.) ir atokiau nuo buv. Žibų - sklype prie Dirvų g. Nr. 6. Paskutiniuose dviejuose objektuose ištirtas 45 m^2 plotas, aptikti tik X1X-XX a. sluoksniai. Anksčiau čia nebuvo gyvenama.

Šiauriniame Turgaus aikštės pakraštyje, apie pastatą, esantį Klaipėdos g. Nr. 1, ištirtos dvi perkasos, kurių bendras plotas buvo 47 m^2. Aptiktas iki 1,6 m storio XVII-XX a. kultūrinis sluoksnis.

Apatinėje dalyje buvo vientisas pilkos žemės sluoksnis, primenantis daržų žemę, be jokių statybos liekanų. Aptiktos kelios šukės. Glazūruota puodo šukė su "!" tipo briauna rodo, kad šis sluoksnis formavosi tik XVII a.

Aukščiau esančiame sluoksnyje - pilkoje žemėje su šlynu aptiktos tvorų, einančių beveik iki pat "raudonosios" Turgaus aikštės linijos, liekanos. Rąstai iki 18-20 cm storio, apdegintais galais, išdėstyti 0,74-1,3 m atstumu vienas nuo kito. Perkasoje Nr. 2, kuri iškasta kieme tarp pastatų Klaipėdos g. Nr. 1 ir Nr. 3 šio laikotarpio sluoksnis intensyvesnis. Čia gausu žabų, šiaudų priemaišų, ypač ryškūs degėsiai - gaisro pėdsakai. Sluoksnyje rasta XVIII a. datuojamų neglazūruotų, redukcinėje ir oksidacinėje aplinkoje išdegtų puodų šukių, galzūruotų puodų šukių, kartušu papuoštų koklių, lango stiklo šukių, odinio apavo dalių. Sluoksnyje yra ir plytų trupinių.

Viršutinėje kultūrinio sluoksnio dalyje aptikti mūrinių pastatų, datuojamų XIX a. antraja puse pamatai. Keliai tarp šių pastatų į Turgaus aikštę buvo grįsti akmenimis.

Tyrimai leidžia manyti, kad šiaurinis Šilokarčemos

Turgaus aikštės pakraštys formavosi XVIII-XIX a. XVII amžiuje čia galėjo būti daržai.

Vladimiras Grišinas

ARCHEOLOGINIAI KASINĖJIMAI VILNIUJE, VOKIEČIŲ G. BUVUSIŲ ISTORINIŲ PASTATŲ VIETOJE

1990 m. rudenį ir 1991 m. Vilniuje buvo atliekami mechanizuoti darbai - keičiami šiluminės trasos vamzdžiai, kuriuos čia nutiesė šeštojo dešimtmečio viduryje. Tuo metu, neatlikus jokių archeologinių tyrinėjimų, penktajame dešimtmetyje visiškai sunaikinto istorinio kvartalo vietoje išilgai Vokiečių g. tiesiai per dar išlikusius gotikinius rūsius, ekskavatoriumi buvo iškasta iki 3 m gylio tranšėja.. Šiuo metu archeologiniai tyrinėjimai buvo atliekami trasos pietrytinėje dalyje, netoli miesto rotušės ir Mėsinių g., išilgai Vokiečių g. 70 m atkarpoje ir 12 m atkarpoje skersai tos gatvės, vietomis net didesniame kaip 5 m pločio ruože.

Nuvalius tranšėjos sienas ir reikiamose vietose - dugną, daugiau kaip 5 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus buvo aptiktos 8 rūsių ir vieno namo pirmojo aukšto liekanos. Penkiose patalpose pavyko rasti grindis, nustatyti pastatų orientavimą, išvalyti patalpų fragmentus, išaiškinti koks buvo pastatų plotis arba ilgis, aukštis, iš dalies jų statybos ir perstatymo periodizaciją. Tarpuose tarp patalpų rasti kultūriniai sluoksniai, vietomis su akmenų grindinio liekanomis.

Nustatyta pokario metais sunaikintos istorinės gatvės vieta. Tai buvęs Mėsinių g. tęsinys, dalinąs buvusį kvartalą į dvi dalis. Dviejų metrų gylyje nuvalytas šios gatvės pirmojo grindinio, grįsto XVI a., fragmentas.

Vokiečių gatvę kertančios tranšėjos sienoje, 1,8 m gylyje,